

DE VERZOEKINGEN VAN SATAN

**Kort onderzoek naar
LISTEN VAN DE SATAN EN
VERZOEKING TOT ZELFMOORD**

Toen nam Hem de duivel mede naar de heilige stad en stelde Hem op de tinne des tempels.

Door Willem Westerbeke

**Stichting Gihonbron
Middelburg
2014**

DE LISTEN EN VERZOEKINGEN VAN SATAN

LEZING 27 april 2010

Beste jongemensen,

Wij hebben overdacht de oneindig diepe vernedering, dat de aanbiddelijke Zoon van God gekruisigd werd. Als we in onze gedachten terug naar Golgotha gaan, zien we 3 naakte mannen aan het kruis. En, zegt Johannes, *Jesus in het midden*. De dichter zegt:

Is dat, is dat mijn Koning?

Ja, aller vaad'ren wens.

Is dat, is dat Zijn kroning?

Zie, zie aanschouw de Mens!

Hoe zien ze Jezus? Als de voornaamste van de moordenaars.

Hoe zien de leden van het Sanhedrin Hem, de ouderlingen en overpriesters?

Als een Godslasteraar. Dat was Zijn doodsvonnis.

Is dat geen vreselijke verzoeking als ze zeggen: *is dat nu de Zaligmaker?*

Maar nu gaan we 3 dagen verder. Ineens staat de Heere Jezus *in het midden* van Zijn discipelen. Zijn ze blij? Zeggen ze: o, dierbare Zaligmaker, leeft U?

Nee, ze dachten dat ze een geest zagen. Zij beschouwden Jezus als een geest, of als een vreemde verschijning, zoals blijkt uit hun grote schrik. Jezus openbaart Zich verder en eet een gebraden visje en een stukje honingkoek. Dán pas geloven ze Hem. De discipelen zaten in de banden van het ongeloof. En dat opent een poort voor de verzoeker. Niet Jezus, nee, *zij* hadden boze geesten. En hoe verdrijft de Heere Jezus die? Door op hen te blazen; en zei: *ontvang de Heilige Geest*. Die Geest verdrijft die boze geesten.

Het bestuur heeft gevraagd om aandacht te geven aan de verzoeking. Maar daarvoor hebben we nodig dat de Heere Jezus ook op ons blaast.

De volgende punten wil ik in de lezing aan de orde stellen:

1. Wat is de betekenis van het woord verzoeken en beproeven?
2. Wat verzoeking en aanvechting van de duivel inhouden.
3. Voorbeelden uit de Bijbel van satans listen bij Gods kinderen.
4. Welke middelen tegen verzoeking wij moeten gebruiken en de grote troost als we in de kracht Gods bewaard worden, toegelicht uit de Belijdenisgeschriften.

1. Wat is de betekenis van het woord verzoeken en beproeven?

(1) in het Oude Testament, daarna (2) in het Nieuwe Testament

(1) Het Hebreeuwse woord Nasach, נסח in de Statenvertaling door *verzoeken* vertaald, komt 36 keer voor. 33 keer wordt het vertaald door verzoeken en 2 keer beproeven, en 1 keer dat mensen elkaar ondervragen. Trommius vertaald het met het oud-Nederlandse woord *tenteren*. Volgens het woordenboek, iemand ondervragen/onderzoeken; toetsen; tentamen afnemen; op de proef stellen.

Uit de samenhang van de teksten in de Bijbel blijkt dat het woord *verzoeken* ca 14 keer gebruikt wordt wanneer God Zijn volk verzoekt en ruim 10 keer dat de mens God verzocht. De overige keren komt het voor in een betekenis van gewoon menselijke omgang. Het wordt dus niet gebruikt voor de verzoeking van de satan. Het begrip verzoeken wordt in het O.T. door Eva genoemd: *de slang heeft mij bedrogen*. De duivel zelf zegt, *dat hij de aarde rondtrekt*, Job. 1. Van David staat er *dat de satan hem aanporde*.

De gedachte kan bij ons opkomen, waarom wordt hetzelfde woord gebruikt voor Gods verzoeken van Zijn volk en voor het zondig verzoeken door mensen van God. Jakobus 1:13 geeft hierin duidelijkheid. “Niemand, als hij verzocht wordt, zegge: Ik word van God verzocht; want God kan niet verzocht worden met het kwade, en Hij Zelf verzoekt niemand. Maar een iegelijk wordt verzocht, als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlost wordt.”

Als God iemand verzoekt noemen wij dat in ons huidig taalgebruik *beproeven*. De Heere heeft daar altijd een goed doel mee, namelijk om Zichzelf in een meerdere mate te doen kennen, het geloof te versterken, de oprechtheid aan het licht te brengen, andere geloofsgenoten te bemoedigen en de wereld te beschamen of te overtuigen. Zie het voorbeeld van Abraham. Genesis 22:1. “En het geschiedde na deze dingen, dat God Abraham verzocht; en Hij zeide tot hem: Abraham! En hij zeide: Zie, *hier* ben ik!”

De geloofsbeproeving heeft echter niet altijd het gewenst resultaat, althans van onze kant gezien. Kijk maar naar Hiskia, hoe droevig de beproeving eindigde. Zijn zonde bracht het volk van Israël in Babel. 2 Kronieken 32:31 “Maar het is alzo, als de gezanten der vorsten van Babel, die tot hem gezonden hadden, om te vragen naar dat wonderteken, dat in het land geschied was, *bij hem waren*, verliet hem God, om hem te verzoeken, om te weten al *wat* in zijn hart was.

Er is nog een ander Hebreeuws woord, *nahan*, vertaald met *beproeven*. Het betekent onder andere, een metaal in een smeltoven bewerken, zodat er een zuiver metaal tevoorschijn komt en de droesem weggenomen wordt. In een geestelijke zin heeft dit louteringsproces met verdrukking te maken die met de geloofsbeproeving samen gaat.

De verzoeken of geloofsbeproevingen waarin God Zijn volk leidt, gaan dikwijls samen met de verzoeken van de duivel. Wij spreken dan van aanvechtingen, bestrijdingen en listige omleidingen. Het woord *aanvechting* komt in de Bijbel niet voor.

Er is in deze handelingen van God met Zijn volk, of met de mensheid in het algemeen veel wat in de geestenwereld afspeelt en voor ons onzichtbaar is. Het is ook niet altijd te verklaren. Het is wel duidelijk dat God nooit met de duivel samenwerkt, maar hem wel een bepaalde vrijheid laat. Wie zal God tot verantwoording roepen? Dat is juist Hem verzoeken. Er blijft een spanningsveld, wat wij niet nieuwsgierig mogen onderzoeken. Goddelijke geheimen zijn Raadsbesluiten die in het Hemels Kabinet liggen opgeslagen. Zullen wij zo brutaal zijn om in het Hemels Kabinet in te breken?

Mogen we bidden om geloofsbeproeving?

In Psalm 26:2 bidt David: “Proef mij, HEERE, en *verzoek* mij; toets mijn nieren en mijn hart.”

In de eerste 41 Psalmen spreekt David in de meeste Psalmen als een type van Christus, Davids Zoon. Uit Psalm 26 blijkt duidelijk, dat Davids oprechtheid op alle mogelijke manieren verdacht gemaakt werd. Hij werd vals beschuldigd. Als een gezalfde des Heeren en later als opperste rechter in Israël was het zeer belangrijk dat zijn goede naam, oprechte levenswandel en rechtspraak in geen kwaad daglicht werd gebracht. Daarom bidt hij Zijn trouwe God en Heere in de hemel of Hij duidelijke bewijzen wil geven door de Voorzienigheid, dat David echt het goede in zijn hart voorheeft met zijn volk. Past dit toe op Davids grote Zoon en je ziet dat Jezus bidt en de Vader Hem verhoort, na oneindig zware beproevingen. In Zijn opstanding en hemelvaart ontvangt Christus bewijs dat Zijn Vader al Zijn werk goedkeurt.

Wij vinden in de hele Bijbel geen bede tot God, of Hij ons wil verzoeken, beproeven en in verdrukking leiden wil. Gods wil om te beproeven is een soevereine daad. Nog veel minder lezen

we een bede of de Heere de duivel wil toelaten ons te verzoeken, met een goede afloop. “Gij zult den Heere uw God, niet verzoeken.”

(2) In het Nieuwe Testament wordt het Griekse woord *peiratzein* gebruikt. Volgens Trommius komt het ca 34 keer voor. Soms als een werkwoord of in vervoeging, en ca. 21 keer als een zelfstandig naamwoord. Bijna altijd als verzoeken. 14x door verzoeking door de duivel, ca 10 x dat Jezus of God verzocht wordt door mensen; 4 x dat de zonde een verzoeking is; en en nog enkele keren in de menselijke samenleving. Het woord verzoeking wordt dus in het N.T praktisch altijd gebezigd als er sprake is van duivelse verleiding en van het goddeloze verzoeken door Joodse kerkelijke leiders, van Christus.

Een uitzondering is Johannes 6:6. Daar staat van Jezus: *Doch dit zeide Hij, hem (nl. Filippus) beproevende; want Hij wist Zelf, wat Hij doen zou.*

Een bijzonder leerzame tekst vinden wij in Jakobus 1:12. *Zalig is de man, die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft dengenen, die Hem liefhebben.* Jacobus spreekt eerst van de *verzoeking* lijdzaam *verdragen* en koppelt eraan vast: want als hij *beproefd* zal geweest zijn Hieruit blijkt dat die verzoeking een geloofsbeproeving is. Omdat Jacobus twee woorden gebruikt, verzoeken en beproeven, kunnen we het wellicht ook zo opvatten, dat verzoeken door de duivel en beproevingen door de Heere, dikwijls samengaat. De zaligspreking: *zalig is de man*, moeten we niet opvatten als een bewijs dat het zalig is verzocht te worden, hetzij door de duivel of door eigen zonde, maar uit vers 17 blijkt het duidelijk dat *de verdraagzaamheid des geloofs* één van de goede gaven is die van de Vader der lichten afdalen tijdens de beproeving.

Behalve het woord verzoeken wordt in het N.T. van de duivel gezegd, dat hij verleidt, bedriegt, betovert, list gebruikt en liegt. *Hij is de vader der leugenen*, zegt Jezus.

Wij moeten dit onderwerp van de geloofsbeproeving nu besluiten, want de vraag van het Bestuur is om de verzoeken en verleiding van de duivel aan de orde te stellen.

2. Wat verzoeking en aanvechting van de duivel inhouden.

De eerste vraag is: *waar zijn de verzoeken begonnen?*

De duivel is ermee begonnen in het paradijs en doet het tot nu toe. De duivelen hebben eens in de gemeenschap met God geleefd, waardoor hun kennis zo buitengewoon groot is. Bovendien hebben zij bijna 6000 jaar ervaring. Het zijn geesten, die zich kunnen veranderen als een engel des lichts. Dus het is in veel opzichten *een groot mysterie*. Paulus noemt de verleiding tot zonde een *verborgenheid der ongerechtigheid*. In het Paradijs veranderde de duivel zich in een slang met een menselijke stem. Door één inblazing ‘gij zult als God zijn’, vond die helse geest gehoor bij Eva en Adam. Door die ene verzoeking zal de hel gevuld worden met miljarden mensen.

Tweede vraag. *Wie worden verzocht tot zonde?*

(1) Alle mensen. (2) Die onder de waarheid leven.

(1). De eerst mens die verzocht werd was Eva als Stammoeder van de mens en daarna Adam als Stamvader en Verbondshoofd van het menselijk geslacht. In hen en door hen werd dus de *mensheid* verzocht. Alle mensen zijn nog het voorwerp van Satans verzoeken. Paulus schrijft in 2 Timothéüs 2: 26: *en zij wederom ontwaken mochten uit de strik des duivels, onder welk zij gevangen waren tot zijn wil.* In hfd. 3:13 spreekt Paulus *van bedriegers die verleid zijn en wordende verleid.* Johannes schrijft in Openbaring 20 over de duivel, *dat hij de volkeren niet meer verleiden zou.* Wij kunnen hierbij tegelijk opmerken, wanneer Eva en Adam afzonderlijk

verleid werden terwijl zij een volmaakte ziel hadden en in de gemeenschap van God leefden, hoeveel te meer hebben wij de bewarende kracht van God nodig om niet aan verzoeking toe te geven? Mensen die zonder Gods Woord zijn grootgebracht hebben een ingeschapen Godskennis en begrip van goed en kwaad. De duivel verzoekt hen om steeds verder in de gruwelijkste zonden te leven.

(2). Bij hen die onder het licht van Gods wet en woord leven probeert de satan Gods woord verdacht te maken. Zoals bij Eva: *is het ook dat God gezegd heeft?* Zij ook een bepaalde mate van aanvechting van het geloof. Neem als voorbeeld alleen maar de listige verleiding en sluwe streken die de satan spant voor degenen die een bepaalde wetenschap bestuderen, om Gods woord te verdenken en om het geloof waarin men opgevoed is, of waarvan men belijdenis heeft gedaan te verlaten. Maar de duivel behoeft hen niet meer te verleiden om zijn eigendom te worden, want zij zijn het al. Ieder mens ligt uit kracht van zijn natuurlijke geboorte gevangen onder de macht en bedriegerij van de duivel.

Derde vraag. *Welke soorten verzoeken zijn er?*

Laten we deze onderscheiden in verzoeken bij mensen die onder de Waarheid leven en bij Gods kinderen.

De verleiding van de duivel bij alle mensen is erop gericht (1) om iemand tot zonde tegen de Wet te verleiden, en (2) tot zonde verleiden onder het mom van Gods Woord te onderhouden.

(1) De duivel verleidt ons om zelf te zondigen en/of ook anderen.

De satan richt zijn lokaas naar het karakter van ieder mens. Jonge mensen hebben andere ambities, vermaking en hobby's dan oudere mensen. Jongeren worden sneller verleid om een fan te worden van vooraanstaande personen of van figuren met een bepaalde uitstraling en talent.

Jozef werd tot seksuele gedrag verleid, terwijl hij niet onder familietoezicht stond. In deze tijd zouden wij erbij kunnen zeggen: zonder kerkelijke controle. Dat verergerde de kracht van de verzoeking. Deze verzoeking heeft een sterke kracht omdat ze naar onze menselijke natuur ligt. Maar Jozef wist ook heel goed, dat als hij aan de verleiding toegaf en het uitlekte, de doodstraf erop stond. Dit, en vooral de vreze Gods was een sterke weerhouding.

In deze tijd is de kracht van verzoeking groter dan ooit tevoren. Een van de redenen daarvan is, omdat de overheid de overtreding van al Gods geboden niet alleen toestaat maar ook stimuleert. Daarbij komt de grote toegankelijkheid van allerlei soorten media. De poort om de zonde te horen en te zien is nu zó groot en breed en de toegang zó gemakkelijk, dat het een wonder is dat we nog niet allen verleid zijn en midden in de zonde leven. De toegang tot de gruwelijkste zonden staat nu op ons bureau, of op onze tafel, of zit als mobiel in de zakken van onze kleren. Vergeet niet de telefoon. Deze vergemakkelijkt de roddel. Hierdoor zijn kerken en huwelijken kapotgemaakt. Daar komt bij dat de media ook tot goede doelen gebruikt wordt en daardoor evenals de boekdrukkunst een stap der hemel en ter hel wordt. Hoezeer de duivel hierdoor mensen verleid, kan iedereen gemakkelijk nagaan.

Oudere mensen zijn soms meer gezet op eer, status en positie, waar de duivel opin spelen kan. Bij gierige mensen zal de satan Euro's laten blinken voor hun ogen. Ontevreden mensen worden altijd aangezet om te klagen. God en mens kunnen het toch nooit goeddoen. Hebzuchtige mensen kunnen hun handen nauwelijks van andermans spullen afhouden.

(2). Verzoeken tot zonde onder het mom van Gods woord te onderhouden. Jezus en de apostelen werden onder de schijn van Gods Wet veroordeeld en gedood. "Zij zullen u uit de synagoge werpen en menen Gode een dienst te doen." Paulus meende de wet te onderhouden, door Gods kinderen te doden.

Er zijn verzoeken waardoor de duivel teksten uit Gods woord misbruikt. Bijvoorbeeld: je bent te jong om nu al bekeerd te worden. Of, je bent te oud, de Bijbel zegt; dat zulke verharde zondaren niet meer getrokken worden uit de macht van de vorst der duisternis. Of, je zonden zijn te groot, de langdurig, teveel, te zwaar, dan dat God ze wil vergeven. Of, de Schrift zegt er maar een klein getal bekeerd zal worden, je hoeft er dus echt niet op te rekenen dat je daarbij bent. Je bent niet uitverkoren, dus alles wat je doet heeft geen enkele zin. Sommigen worden gedachten ingeworpen dat ze de zonde tegen de Heilige Geest hebben gedaan en er geen mogelijkheid van vergeving is. Dus, het is het beste, dat je er zelf een einde aan maakt. Anders wordt je schuld steeds groter en de straf zwaarder. Of, de duivel port aan tot zonde en werkt die gedachten in ons: als je het gedaan hebt, kun je toch weer om vergeving vragen. Sommigen worden bezet met een boze geest van godslastering, met de vreselijkste en vuilste gedachten over Jezus, ja worden aangezet om de Heilige Geest te lasteren. Als dat lange tijd geduurd heeft zegt de duivel inwendig: *geef nou een keer toe aan deze of gene gedachte of aan dit woord uit te spreken, en dan ben je van de spanning af.*

Als mensen in overtuiging komen is de duivel er ook heel vlug bij om overtuigden weer tot rust te brengen. Over het algemeen genomen gebruikt hij twee listen. De ene is om de mens te doen rusten in zijn overtuiging, indrukken, angsten, gebeden, ervaringen en dergelijke meer. De andere list is, om iemand die in de overtuigingsweg licht krijgt in Gods woord en het Evangelie van vrije genade, te laten rusten op verstandskennis en aandoening van Christus. De Wet als kenbron van ellende en Tuchtmeester tot Christus wordt dan gemist.

3. Voorbeelden uit de Bijbel van satans listen bij Gods kinderen.

Algemene opmerking

Eigenlijk zijn alleen de ware Godvrezenden het voorwerp van satans verzoeken. Wij gebruiken dikwijls de uitdrukking: *aanvechting des geloofs.*

Wij moeten opmerken dat er verschil ligt tussen de begeerte van onze eigen zondige neiging en tussen de verleiding van de satan. Jacobus leert ons dat wij door *onze eigen begeerlijkheid verleidt worden.* Onze zondige begeerlijkheid is het aanknopingspunt voor de satan. In de verleiding bij Eva en Adam had satan geen aanknopingspunt in zondige begeerte van hen, want ze waren volmaakt. Om zich te vermommen nam de duivel een slangengedaante aan en richtte zijn pijlen op Eva en via Eva op Adam. Wij kunnen hieruit leren dat de satan niet schroomt om de volmaakte schepselen van God aan te vallen. Wij hebben een levend bewijs in Jezus, de voortreffelijke Zoon van God die verzocht en aangerand werd door de duivel tijdens Zijn leven op aarde. Dacht u dat de satan dan zou blijven staan voor een kind van God, of voor de kerk van Christus op aarde? O nee. De duivel heeft zo'n helse haat tegen alles wat van God is dat hij het met een satanische brutaliteit aandurft hen aan te randen. De duivel heeft onder Gods toelating toegang tot onze menselijke geest en tot de oude mens in de gelovigen. Niet tot de nieuwe mens, want de nieuwe mens is volmaakt in Christus. In het Hooglied 4:12 wordt de nieuwe mens genoemd *een besloten hof en een verzegelde fontein.* Maar de duivel heeft toegang tot een gelovige vanwege zijn inwonende zonde, of zijn oude mens. Zolang wij op aarde leven worden wij min of meer verleid en verlokst door de satan die als een boze geest in onze geest zijn gruwelijke listen en bedrog blaast. Soms gebeurt dat ongemerkt, soms merkbaar en inwendig voelbaar. Alles waartoe wij worden aangedreven, - soms met Bijbelteksten, maar wat wèl ingaat tegen andere teksten, - al wat boven onze normale levensgang ligt en tegen ons karakter indruist, is bijna altijd van de duivel. Als een mens op ons blaast met een stinkende adem, doen wij enkele stappen achteruit. De stinkende adem en geest van de duivel leidt tot hoogmoed, valse schaamte, gemaakte nederigheid, en leidt tot nadeel van onze naasten en tot verdenking van God. Jezus'

adem is Zijn Geest, deze werkt liefde en ootmoed.

Eerste voorbeeld; de verzoeken van Jezus

Uit voorbeelden in de Bijbel kunnen wij leren wat het doel van satan is en wat zijn duivelse tactiek is. De Geest leidde Jezus in de woestijn om verzocht te worden. De satan poogde Jezus te laten twifelen of hij werkelijk de Zoon van God is. De allerkleinste twijfeling van Jezus zou Zijn eeuwige val betekend hebben. En tevens die van de hele kerk. Om zijn doel te bereiken wacht satan op het geschikte moment, toen Jezus 40 dagen gevestigd had en Hij honger had. Satan stelt aan Jezus voor om een wonder te doen, om stenen in brood te veranderen. Daarmee zou Christus echt bewijzen dat hij de Zoon van God is, de Almachtige.

De twee verzoeking van satan gaat onder de schijn om de heerlijkheid van God te bevorderen. Als Jezus van de tempelrand springt in de diepte, komen de engelen om Hem op hun handen te dragen. Zo vervuld God trouw Zijn belofte uit Psalm 91.

De derde verzoeking is het voorstel van de duivel om heel Satans koninkrijk en zijn macht op de hele aarde prijs te geven en aan Jezus over te dragen. Jezus moet hem daarvoor maar één keertje te aanbidden; dat wil zeggen, de duivel voor die gift dankzeggen. De duivel bedoelde daarmee dat hij al de volkeren die toen al 4000 jaar aan hem onderdanig was, zou prijsgeven en dat van nu af aan alle mensen Christus onderdanig zouden worden. Hoe zou God hierdoor verheerlijkt worden!

U ziet dat alle drie verzoeken plaatsvinden onder het mom van de eer van God. Jezus wees ze alle drie af met de bekende woorden: *er is geschreven!* En de duivel week voor een tijd van Hem. Wij kunnen hieruit onder andere leren, dat de meeste kracht tegen de verzoeking is ons vast te klemmen aan de Heilige Schrift en niet aan een inwendige inspraak. Een inwendige inspraak kan van God zijn, maar de duivel kan de Heere nabootsen en ook een inspraak doen. Maar het geschreven woord blijft eeuwig, eeuwig staan. Eerder viel dit ganse wereldrond, dan één woord uit Jezus' mond.

De ergste verzoeking en aanvechting moest Jezus ondergaan aan het kruis. Hij werd verlaten van Zijn discipelen. Hij werd vreselijk bespot door het Joods Sanhedrin waaronder de voornaamste en verstandigste kerkelijke leiders uit het Jodendom. Het volk riep: kruis Hem! Zij kozen Barabbas in plaats van Jezus. Tenslotte werd hij naakt aan het kruis gehangen. De overpriesters en schriftgeleerden bespotten hem en riepen: *'als U de Zoon van God bent kom dan af van het kruis. Waar is nu Uw vertrouwen op uw God?'* De verzoeking was gelijk gericht aan de omstanders, de lievelingen van Jezus. 'Wat, moet dat de Messias voorstellen die van de Vader beloofd is om als Koning te heersen over Israël? Hij lijkt meer op een naakte worm, door bloed rood gekleurd. Zou dat onze Zaligmaker kunnen zijn?'

De Romeinen vroegen later aan de christenen, ten tijde van de vervolging: *wie bidt er nu toch tot een gekruisigde misdadiger?!*

De verlating van Zijn Vader was voor Jezus de zwaarste beproeving. Maar de vreselijke aanvechting van de duivel die werkte door die zojuist genoemde vromen en onvromen, was ook heel zwaar. En alles wat wij uitwendig zien, was nog maar een heel flauwe afbeelding van hetgeen inwendig in de geestenwereld plaatsvond.

Nu, zoals het toen met het Hoofd ging, zo moeten de gelovigen de voetstappen van hun koninklijke meester navolgen. 'Zij hebben Mij Beëlzebul genoemd, ze zullen het u ook doen.' De zwaarste aanvechtingen is als Gods kinderen door waardige voorgangers in de kerk, door één of meerdere gelovigen aangevochten wordt vanwege zijn of haar Godsvertrouwen. Als ze zeggen: *je*

geloof is niet echt; je hebt God tegen; je geloofsverwachting is onbijbels; wij hebben teksten gekregen dat je jezelf bedriegt, enzovoort. Als daarbij komt de verberging van Gods aangezicht, dan zou een gelovige werkelijk bezwijken als de voorbedding van Christus hem niet staande hield. In de historie van de martelaren komen we veel dergelijke aanvechtingen tegen.

De verleiding door Gods kinderen is een van de zwaarste. Kijk maar naar Jezus hoe hij verzocht werd door Petrus Zijn trouwe discipel. Petrus wilde het lijden van Christus beslist voorkomen. En wat antwoord Jezus? Ga weg achter Mij, satanas; gij zijt mij een aanstoot; gij verzint niet de dingen Gods, maar die der mensen zijn. Mattheüs 16: 23. De duivel werkt dan als een engel des lichts. Je vindt er ook een voorbeeld van in die oude profeet die uit Juda kwam naar Bethel om de afgoderij van Jerobeam te bestraffen. Een ander Godvrezend profeet uit Bethel bedroog de profeet uit Juda in de Naam des Heeren. Laatstgenoemde viel in de strik en het kostte zijn leven.

Een tweede voorbeeld van buitengewone aanvechting is bij Job.

“Toen de kinderen Gods samenkwamen kwam de duivel in hun midden.” Deze spreekwijze, *samenkomen van Gods volk* is ook nu nog gebruikelijk voor de openbare godsdienstoefening. Je kunt er zeker van zijn dat er altijd engelen en boze geesten tegenwoordig zijn en dat er meer strijd in de geestenwereld is dan wij denken. De historie is bekend: de satan wordt in zijn verzoek door God verhoord en Job wordt door de Heere afgeslagen. Dat is allereerst een buitengewoon zware geloofsbeproeving zowel toen als nu. Maar Job mocht God rechtvaardigen.

Verdrukking is een uitermate geschikte tijd voor satan. Eerst vaart satan in Jobs veestapel, daarna in Sabeërs en de Chaldeeën en vervolgens in de storm uit de woestijn. Korte tijd later vaart satan in Jobs vrouw, dan in Jobs lichaam en daarna een Jobs ziel. Job vervloekte zijn geboortedag terwijl hij wist dat hij een uitverkoren kind van God was. Een van de zwaarste verzoeken moest nog komen: dat Godvrezende mannen, vrienden van Job, waar hij de meeste steun van verwachtte, hem wantrouwen in zijn oprechtheid. Dit is heel ingrijpend. In alle verzoeken is het satan erom te doen om God verdacht te maken, Hem te wantrouwen en de Heere zwart te maken in Zijn Bestaan, Zijn eigenschappen en deugden, Zijn besluiten en werken, Zijn liefde en beloften. Daar koppelt de satan altijd aan vast de verdenking van de liefde van de Heere tot de ziel en de twijfel van het aandeel aan de Borg Jezus Christus. In één woord, satan poogt het geloof in die dierbare en beminnenswaardige Borg te verzwakken en te vernietigen.

Derde voorbeeld; Paulus in velerlei verzoeken

Paulus had het grote voorrecht dat hij de voetstappen van zijn overste Leidsman en Voleinder des geloofs *mocht* navolgen. Ja, opzettelijk zeg ik *mocht navolgen* en niet *moest*, want het is zo'n onuitsprekelijk grote weldaad. Nadat Paulus opgetrokken was in de derde hemel, liet de Heere toe dat hem een boze geest van satan bezette. Vanuit de hemel gekomen, kreeg hij de hel in zijn ziel. Een godslasterlijke Geest tijdens het gebed, tijdens het lezen, tijdens het samenspreken en - bij predikanten bij het preken, - is vreselijk. De Heere gaf Paulus een uitnemende genade: Gods kracht werd in zwakheid volbracht en hij werd bewaard voor een hoogmoedige geest, die alles bederft. De optrekking in de hemel duurde maar even, maar de uitwerking van Gods kracht in zwakheid duurde heel zijn leven. In dat opzicht is het een nog grotere genade.

Sommige kinderen van God roemen in de ontvangen genade, maar vallen soms weer terug in zichzelf en worden weer op zichzelf gericht. Andere van Gods volk zijn aan de kant van God geplaatst. Daar gaat het niet over de hel of hemel, noch over het eigen ik, maar over de verheerlijking van Gods Naam. Onder de majesteitelijke deugden Gods wordt onze mond gestopt en wordt God bewonderd in Zijn deugden, en in de harmonie die er is in het Goddelijke wezen en Verlossingswerk. Dezen moeten rekenen op de zwaarste aanvechtingen.

Aan het einde van Paulus' leven verzocht de satan hem op een andere manier. Paulus werd twee keer gedagvaard voor de wereldlijke overheid, wat een doodvonnis tengevolge kon hebben. Kreeg hij veel steun van zijn geliefde broeders? Hij zegt: "In mijn eerste verantwoording is niemand bij mij geweest, maar zij hebben mij allen verlaten. Het worde hun niet toegerekend. Maar de Heere heeft mij bijgestaan en ... ik ben uit de muil des leeuws verlost." 2 Tim. 4:16. Of dit een echte leeuw was of de duivel als een briesende leeuw, is niet zo duidelijk, maar dat de helse leeuw tijdens die verzoeking werkzaam was is wel heel zeker.

Er zijn kinderen Gods, ja ook mensen die de waarheid liefhebben uit overtuiging, die echter alleen staan in dit leven. Alleen in een huwelijk, in het gezin, in een familie, alleen in de maatschappelijke loopbaan, op school of tijdens de studie, alleen in een ambt, burgerlijk of kerkelijk, brengt een buitengewone sterke verleiding met zich mee. Wij zien dan ook dat velen vroeg of laat struikelen en vallen. De verzoeking die lang duurt verzwakt niet in haar kracht maar wij verzwakken in onze tegenstand. Laten wij met hen die vallen medelijden hebben en hen niet hard veroordelen, *opdat ook wij niet verzocht worden* en een diepe val maken.

Een vierde voorbeeld. Verleiding tot dwaling in de leer van het Evangelie.

In Romeinen 16: 17 schrijft Paulus, *dat zij acht moeten nemen op hem die tweedracht en ergernis aanrichten tegen de leer*. Wie was die onruststoker? In vers 20 staat: *de God des vredes zal de satan haast onder uw voeten verpletteren*. Daar heb je die gemene onruststoker in de gemeente van Rome. Dat is altijd een eersteklas gewoonte van de duivel om Gods knechten en kinderen aan te klagen. Dat doet hij bij de Heere, maar ook bij anderen. De duivel is een meester in partijschap aan te kweken in kerken, in gezelschappen, onder Gods volk; en ook allerlei zaken op de spits te drijven die verwijdering geven in een huwelijk, in het gezin, en in andere vriendschappen.

In Korinthe 15 weerlegt Paulus de dwaling omtrent de wederopstanding. Hoe kwam die dwaling in de gemeente? Lees het maar in vers 33: *dwaalt niet, kwade samensprekingen bederven goede zeden*. Discussiegroepen waarin de leer van Jezus Christus verdacht gemaakt wordt is de voedingsbodem voor allerlei dwalingen. Studenten liggen niet in 't minste open voor deze manier van verleiding. Wetenschappelijke stellingen en hypothesen die strijden tegen de Bijbel, en die proberen te verenigen met de Schrift, leidt tot verzwakking van de autoriteit van Gods Woord. Studie in tal van wetenschappen is natuurlijk niet verkeerd, het kan heel interessant zijn. Vooral als daaruit voor de zoveelste blijkt keer blijkt dat Gods woord de waarheid is, en niets dan de waarheid. Maar als we prat gaan op onze eigen visie van de Schrift en menen sterk te staan tegen aanvechting, zijn we al gevallen in de strik van zelfoverschatting. Iemand valt het vlugst in een tegenovergestelde strik van hetgeen waarop hij alert is en soms anderen voor waarschuwt.

In 2 Korinthe 11 schrijft Paulus in heel lang hoofdstuk vol waarschuwing tegen valse apostelen en leraars. Sommigen prediken wel heel rechtzinnig, maar in een andere geest dan Paulus Hij schrijft in vers 3: "Doch ik vrees dat niet enigszins, gelijk de slang Eva door haar arglistigheid bedrogen heeft, alzo uw zinnen bedorven worden om af te wijken van de eenvoudigheid die in Christus is." In vers 14 zegt hij, *dat de satan zich in zulke gevallen verandert als een engel des lichts*. Een aantal van die listen en lagen van de duivel legt Paulus bloot. Wanneer wij deze brief en de andere brieven van Paulus lezen moeten grote smart onze ziel vervullen als wij constateren dat de beschrijving van het diep verval ook van toepassing is op de kerk van Christus in ons land. Namelijk, *het afwijken van het eenvoudig geloofsleven in Christus*. Dit was dezelfde dwaling die de satan inblies in de gemeente in Galatië. Galaten 3:1: "Wie heeft u betoverd dat gij der waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn?" Enkele punten uit de leerstelling van de wet werden in de gemeente ingevoerd, waardoor de vrijheid in Christus benadeeld werd en het Evangelie verduisterd. Paulus zegt, die helse tovenaars is de oorzaak en hij maakt van leraars gebruik. In al

de brieven van Paulus en in de vier Evangelien zien we telkens hetzelfde thema terugkomen wat Jezus met alle kracht bestreed en waarvoor Paulus doodsbenuwd was: *de vermenging van wettische werken en ideeën met de Goddelijke glans van het Evangelie van een gekruiste Christus*. “Door de wet aan de wet sterven” heeft als vrucht *een leven naar de hele Wil van God in Christus; wat alle geboden die ooit gegeven werden insluit*. Niemand moet meer aanvechting van de satan ondervinden, dan zij die gebracht zijn tot de heerlijke vrijheid der kinderen Gods. Als iemand verlost wordt van de vloek der wet en gebracht tot een gemeenschap met Christus om het Beeld van de lijdende Christus gelijkvormig te mogen worden en door Hem in de Vaderlijke liefde mag delen, laat hij zijn geestelijke wapenrusting aantrekken: de vijand ligt op de loer.

Toen vijfde enkele voorvallen uit de praktijk over diverse listen en plagerijen van de satan.

De verdorvenheid van onze natuur is onze zondesschuld, maar de verleiding van de duivel en de boze geesten, is hún zonde. De aanblazingen van boze geesten zijn soms heel moeilijk te onderkennen behalve als ze regelrecht tegen Gods gebod ingaan.

De mens is van nature een afgodendienaar, iets beminnen boven God. Vul zelf maar in dat dit in je leven is. Als de duivel onze liefde opwekt wordt die onmatig. Ik heb het nu niet over normale verliefdheid in verkeringstijd. Waar denk je het eerste aan ’s morgens, en wat is het laatste in je gedachten? De duivel is een aanjager die de mens geen rust geeft voordat hij zijn doel heeft bereikt.

Gods gebod verbiedt lastering. De duivel kan een lasterende geest in onze ziel blazen. En wij kunnen het niet goed onderscheiden of het uit ons eigen hart komt of van buitenaf. Toch kunnen wij dat weten. Als deze gedachten, stemmen en inspraken tegen onze wil is, als wij ervan gruwen, is het niet onze zonden maar die van de duivel.

De duivel werkt niet alleen op de zondige begeerte in onze ziel, maar ook in ons lichaam. Denk maar aan de genezing van die vrouw in het Evangelie, die 18 jaar door satan gebonden en gebogen werd.

Een paar voorvallen uit de praktijk.

Een bekeerde werkmans gaat op de fiets naar de kerk op een snikhete zondag. Hij komt langs een cafeetje en krijgt ineens een verschrikkelijke dorst. De gedachte komt op, laat ik een biertje kopen want zo kan ik toch niet luisteren. Hij zoekt in zijn zak en heeft een paar euro’s bij zich. Goed voor een biertje en nog één voor de kerkzak. Dergelijke aandrang is duidelijk het werk van de duivel.

Het komt voor dat een getrouwd man of vrouw een ander erg leuk vindt. De duivel komt daarbij en werkt op de hartstocht. Het gevolg is verliefdheid wat men zorgvuldig probeert te verbergen. Er zijn oprechte ambtsdragers geweest die jarenlang met deze verleiding gekweld werden en daardoor geneigd werden om over de liefde te spreken. Deze dingen kunnen ver gaan. Als de Heere echter de strik breekt mag men wel dankbaar zingen uit Psalm 124: *De strik is gebroken en wij zijn ontkomen. Onze hulp is in den Naam des Heeren, Die hemel en aarde gemaakt heeft*.

De duivel probeert altijd op een slinkse wijze het gebed te verhinderen. Soms door grote werklust op te wekken dat er geen tijd meer overblijft om te bidden. En tijdens het gebed brengt hij tientallen voorvallen in gedachten om vlug klaar te komen. Haast in godsdienstige betrachting neemt meestal de vrucht weg. Hetzelfde doet de duivel onder het horen of lezen van Gods woord, in kerk of ergens anders. De duivel is er altijd op uit om het geloof te verzwakken door iemand te doen twijfelen aan God, aan Zijn woord, aan Christus en Zijn liefde.

4. Welke middelen tegen verzoeking wij moeten gebruiken; en de grote troost als we in de kracht Gods bewaard worden, toegelicht uit de Belijdenisgeschriften.

Onze beste Raadgever is de Heere Jezus. *Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt.* Matthéüs 26: 41. Dus, waken en bidden.

(1) Als wij wakker willen blijven, moeten wij niet naar de eenzaamheid gaan maar bij elkaar blijven en gesprekken voeren met afwisseling van een of ander spel. In een geestelijke zin wil het zeggen samen lezen en spreken over Gods woord en Zijn werk. Een geestelijk spel kunnen wij leren uit Jesaja 11, waar staat, *dat een zoogkind zich zou vermaken over het hol van een adder en een gespeend kind zijn hand zal uitsteken in de kuil van de basilisk.* Dit gebeurt op de berg van Gods heiligheid. De gevaarlijkste mensen zijn daar onschadelijk, hetzij doordat ze gebonden worden, of dat ze kinderen Gods geworden zijn. Onze zondige natuur wordt bij wilde beesten vergeleken. Zie o.a. het visioen van Petrus met het laken waarin reine en onreine dieren waren. Jacobus zegt: *wederstaat de duivel en hij zal van u vlieden.* Dat kan bij sommigen ook gebeuren door zang en muziek. Andere mensen zijn gevoelig voor een wandeling in de natuur, waar hun gemoed opgewekt wordt om te bidden. Heel belangrijk is een regelmatige kerkgang. Hebben wij een bijzondere verzoeking, dan kan het heel goed werken als wij het aan een betrouwbare vriend of vriendin vertellen. Psychische patiënten liggen vaak open voor vreselijke plagerijen en geestes-verschijningen van boze geesten. Zij worden dikwijls als een speelbal, door de duivel getrapt tegen een muur van radeloosheid en aan de andere kant naar de afgrond van wanhoop. Voor hen is medische hulp en pastorale begeleiding erg belangrijk. De geestelijke wapenrusting tegen de listige omleidingen van de duivel genoemd in Eféze 6 moeten we nu laten rusten.

(2) Jezus vermaand niet alleen te waken *maar ook te bidden.* Allereerst in de eenzaamheid. Hardop bidden als we die gelegenheid hebben, is een effectief middel tegen afzwervende gedachten en invallen van de duivel. Jezus heeft ons leren bidden in de zesde bede van het gebed des Heeren: *leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den Boze.* In de vijfde bede leert Jezus ons bidden: *vergeef ons onze schulden.* Zonde en schuld maakt ons vatbaar voor verzoeking van de zonde en de wereld, vandaar de bede: *leid ons niet in verzoeking.* ‘Laat de verzoeking niet toe, hoewel wij het ernaar gemaakt hebben’. Deze bede wordt direct gevolgd met: *verlos ons van den Boze; want Uw is het koninkrijk.* De Boze is eigenlijk een collectieve naam voor de duivel en alle boze geesten. De geestenwereld nam bij het volk van Israël een veel grotere plaats in, dan in onze belevingswereld. In Mattheüs 13: 19 wordt de duivel ook den Boze genoemd, die het zaad van Gods woord wegrukt. Jezus plaatst de duivel tegenover Zijn Vader, als Eigenaar van het Koninkrijk der hemelen. Samenvattend is de inhoud van deze bedes: vergeving van bedreven zonde, en dat wij niet overgelaten worden aan de vreselijke verzoeking van de wereld en ons zondig hart; en de verlossing van satan en zijn helse aanhang; 't welk alles zijn voltooiing krijgt bij onze dood. Je kunt een kostbare toelichting van de zesde bede vinden in Zondag 47.

Wij vinden een vreselijk voorval in het leven van Judas die dit gebed ongetwijfeld ook heeft gebeden. Door zijn bewust voorstel aan het Sanhedrin om Jezus te verraden, opende hij zijn hart voor de duivel. Daarna gaf God hem over en liet de duivel toe hem te verzoeken. Na de bete van het paaslam wat voorafging aan de instelling van het Heilig Avondmaal, staat er: *na de bete voer de satan in hem.* Heel opmerkelijk is het dat Jezus tot Judas zei: wat gij doet, doe het haastig!

TROOST

Wat een grote tegenstelling met de discipelen! Jezus zei tot hen: “En gij zijt degenen die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoeking. En Ik verordineer u het koninkrijk, gelijkertwijls Mijn Vader dat Mij verordineerd heeft Lukas 22: 28, 29. Is er een groter wonder te bedenken? Met Christus op Zijn troon in het koninkrijk van Zijn Vader? Is het de moeite van een korte pijn niet

dubbel en eeuwig, eeuwig waard? Tot Petrus zei Jezus: “De satan heeft ulieden zeer begeerd te ziften als de tarwe, maar Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet ophoude.” Lukas 22: 31, 32. Dit is dus het beste bewaarmiddel: *de voorbede van Christus*. Dit is ook tevens de onuitsprekelijke grote troost van al Gods kinderen die tot het geloof in Christus bezitten. Maar vooral voor hen die door Christus tot de Vader mogen gaan. O onuitsprekelijk groot voorrecht! Het is een list van de duivel om mensen die onder de waarheid leven te wijzen op de zwaarte van het kruis wat Gods kinderen moeten dragen. Wisten zij, zagen zij het onbegrijpelijk voorrecht van een kruisdrager, een volgeling achter Jezus te mogen zijn, ze zouden proberen om ook Zijn volgeling te mogen worden. De Heere roept het al Zijn verzochte volk toe: “Vrees geen der dingen, die gij lijden zult. Ziet, de duivel zal enigen van ulieden in de gevangenis werpen, opdat gij verzocht wordt; en gij zult een verdrukking hebben van tien dagen. Zijt getrouw tot den dood, en Ik zal u geven de kroon des levens.” Openbaring 2:10

Geliefde jonge vrienden. Het kruis wat wij om Christus' wil mogen dragen, valt soms zwaar. Vlees en bloed begeert het niet, het strijdt ertegen en probeert het af te bidden. Maar als wij het eens mogen worden met de wil des Heeren en als de waarde van ons kruis ontsloten wordt dat het uit Vaderlijke liefde vloeit, dan is er maar één uitroep mogelijk: *hoe is het mogelijk, hoe is het mogelijk, dat ik, dat ik een kruisdrager mag worden achter Christus, een kruisdrager achter die allerbeminlijkste, dierbare en voortreffelijke Zoon van God!*

Een zeer troostvol antwoord op aanvechting vinden wij in het antwoord op vraag 44 van de **Catechismus**.

“Opdat ik in mijn hoogste aanvechtingen verzekerd zij, en mij ganselijk vertroostte, dat mijn Heere Jezus Christus, door Zijn onuitsprekelijke benauwdheid, smarten, verschrikking en helse kwaal, in dewelke Hij in Zijn ganse lijden, maar inzonderheid aan het kruis, gezonken was, mij van de helse benauwdheid en pijn verlost heeft.”

De verlossing van alle helse geesten belijden wij in onze Geloofsbelijdenis artikel 12:

“De duivelen en boze geesten zijn alzo verdorven, dat zij vijanden Gods en alles goeds zijn; naar al hun vermogen als moordenaars loerende op de kerk en een ieder lidmaat derzelve om alles te verderven en te verwoesten door hun bedriegerijen; en zijn daarom door hun eigen boosheid veroordeeld tot eeuwige verdoemenis, dagelijks verwachtende hun schrikkelijke pijnigingen.”

Een bemoediging tot volharding in de genade vinden wij in het vijfde hoofdstuk van de **Dordtse leerregels**, onder andere artikel 11. “Ondertussen getuigt de Schrift, dat de gelovigen, in dit leven tegen verscheiden twijfelingen des vleses te strijden, en in zware aanvechting gesteld zijnde, dit volle betrouwen des geloofs en deze zekerheid der volharding niet altijd gevoelen; maar God, de Vader aller vertroosting, laat hen niet verzocht worden boven hetgeen zij vermogen, maar geeft met de verzoeking de uitkomst, 1 Korinthe 10: 13. Hij wekt in hen de verzekerdheid der volharding door de Heilige Geest wederom op.

Ik wil de lezing besluiten met de innerlijke wens van mijn ziel dat de Heere in jullie belijft te werken de genade van wedergeboorte en het werk des geloofs met kracht, om na te kunnen zeggen, die innige, hartontroerende en Godverheerlijkende geloofstaal waarmee onze **Geloofsbelijdenis** besluit, art. 37. “Daarentegen, de gelovigen en uitverkorenen zullen gekroond worden met heerlijkheid en eer. De Zoon van God, zal hun naam belijden voor God Zijn Vader en voor Zijn uitverkorenen engelen. Alle tranen zullen van hun ogen afgewist worden. En de zaak, die nu tegenwoordig van vele rechters en overheden als ketters en goddeloos verdoemd wordt, zal bekend worden de zaak van de Zoon van God te zijn. En tot een genadige vergelding, zal hen de Heere zulk een heerlijkheid doen bezitten, als het hart eens mensen nimmermeer zou kunnen

bedenken. Daarom verwachten wij die grote dag met een groot verlangen om ten volle te genieten de beloften Gods in Jezus Christus onzen Heere.”

Stellingen / vragen / antwoorden

1. De Eerste Adam viel door de verzoeking van satan en verloor het Paradijs.

De Tweede Adam, weerstond de verzoeker en herstelde het Paradijs.

Kunnen wij de Kerk van Christus op aarde een Paradijs noemen?

Er is een aards en een hemels Paradijs. Er zijn overeenkomsten en er zijn verschillen.

In het Paradijs woonde de Drie-enige God. In de Kerk ook.

In het Paradijs stond de Boom des Levens. Christus in de Kerk is de Boom des levens Wiens vruchten zijn tot genezing. Gods kerk is in Christus onvalbaar hersteld.

In het Paradijs leefde Adam met Eva, die uit hem genomen was. De Tweede Adam leeft als Bruidegom met Zijn bruid, die als uit Zijn zijde voortgekomen is. Dat gaat alles te boven.

2. Jezus noemt Petrus *een satanas*, Matth. 16:23. Jezus noemt Judas *vriend*, toen deze Hem verraadde, Matth. 26: 50. Luk 22:48.

Wat zou de bedoeling van Jezus kunnen zijn in deze tegenovergestelde uitdrukking?

De bestraffing van Petrus was regelrecht tegen de satan om deze uit Petrus te drijven.

Judas was oor Jezus aan de satan overgegeven. Jezus vraagt aan Judas, waarom hij Hem met een kus verraadde, terwijl Jezus hem altijd als vriend heeft behandeld? In die vriendelijke vraag ligt het vreselijk vonnis van Judas. In de Bijbel staan de woorden; hoe was de toon?

(Uit de zaal werd opgemerkt dat Henri het ziet, als Jezus laatste waarschuwing aan Judas)

3. Goede en boze geesten hebben onder Gods toelating een beperkte toegang tot onze ziel.

Hebben de duivel en de boze geesten kennis van hetgeen wij bedenken?

God alleen is alwetend en overalometgenwoordig. Als de duivels alles wisten wat de mens denkt, zou hun invloed onbeperkt zijn. In zekere zin zou de duivel dan deelgenoot worden van de kennis van een verzoend Vader in Christus, wat ten enenmale onmogelijk is.

4. In Jesaja 11 staat, dat kinderen op Gods heilige berg spelen.

Wat zijn de spelregels van een zoogkind en het gespeend kind bij het hol van een adder?

Afgezien van de exegese, liggen er geestelijke leringen in. Waar Jezus is, is de Heilige Berg. De Wijzen uit het Oosten knielden voor Jezus, gaven Zijn ouders geschenken (hun speelgoed) terwijl Herodes (adder) hen geen kwaad kon doen. Jezus noemt het Sanhedrin een moordenaarshol. Het spel van Zijn kinderen is: Stefanus hield hen de Thorarol voor ogen, knielde en bad om vergeving voor hen. De ergste adder kroop eruit: Paulus. Later zongen Paulus en Silas lofliederen in het donker hol te Filippi. Een adder die hen zo fel gebeten had, kwam uit z'n hol: de cipier.

5. Paulus zegt, dat Christus op aarde in alles verzocht is als wij, maar zonder zonde. Hebr. 4

Moeten wij dat opvatten naar Zijn Goddelijke en/of naar Zijn menselijke natuur?

De Goddelijke en menselijke natuur zijn onderscheiden, maar nooit gescheiden. De Zoon van God werd geopenbaard in het vlees. Zijn Goddelijk Persoon nam een menselijke natuur aan. Vanwaar is het dat de moeder mijns Heeren tot mij komt? Zei Elizabeth. Deze God-Mens, de Persoon van Christus werd verzocht, beproefd, verraden en gekruisigd. In Psalm 95 staat ook dat

Israël de HEERE verzocht, de Verbondsgod, de grote Koning der aarde. De Goddelijke natuur is niet vatbaar voor verzoeking, maar de mensheid lag bloot ervoor wegens toegerekende schuld.

VERZOEKING TOT ZELFMOORD

Dit artikel is ontstaan naar aanleiding van vragen over levensbeëindiging door diverse personen onder zeer verschillende omstandigheden in 2014. Het is geen wetenschappelijke studie, maar een kleine handwijzer naar Schriftuurlijke gegevens over *de verzoeking tot zelfmoord*.

Men kan onderscheid maken tussen zelfmoord en zelfdoding.

- Zij die met opzet een of meerdere keren proberen zich om het leven te brengen – soms op grove manier – plegen bewust zelfmoord.
- Er zijn mensen die door verstandsverbijstering, door geestelijke handicap, door gebruik van teveel krachtige medicijnen, door diepe depressie zichzelf proberen te doden. Het woord *zelfdoding* wordt tegenwoordig veel ruimer gebruikt dan alleen voor mensen die onder een depressie hebben geleden, enz. Zonder uitgebreide studie is er geen definitie van te geven. In de Bijbel wordt gesproken over *van de duivel bezeten te zijn*. Vroeger gebruikte men dat woord heel dikwijls. Tegenwoordig wordt het haast niet meer in literatuur gebruikt.

Iets wat nog erger is en dikwijls voorkomt, wanneer anderen verzocht worden om het leven van iemand te beëindigen. Hetzij door licht geweld of door medicijnen. Denk om euthanasie; vooral als artsen die behoren te waken voor het leven, anderen de dood indrijven. De vrager is schuldig aan zelfdoding en de uitvoerder aan moord, volgens Bijbelse norm. Denk aan Saul die zijn wapendrager daartoe opdracht gaf. In het Nederlands Strafrecht werd deze daad met 6 jaar gevangenisstraf gestraft. *Zou dan de Rechter van de ganse aarde geen recht doen?*

Wat het meest voorkomt is een vorm van 'geestelijke zelfmoord', door het ongelovig verwerpen van Christus en Zijn genade door hen die onder de Evangelieboodschap leven. Een leerzaam boek over verzoeking is: *Een disputatie over geestelijke verlatingen*, door G. Voetsius en Joh. Hoornbeeck. En *Satans vuistslagen. Traktaat over de inwerping van Godslasterlijke gedachten, zowel tot noodzakelijk onderricht als tot vertroosting van vele treurigen te Sion*. Door Simon Oomius. Zie rubriek Theologie op: www.theologienet.nl

Jezus verzocht tot zelfmoord

In Mattheus 4 vers 5 staat, dat de duivel de Heere Jezus meenam vanuit de woestijn naar het tempeldak te Jeruzalem. De duivel zei tot Hem: *Indien Gij Gods Zoon zijt, werd Uzelf nederwaarts, want er is geschreven, dat Hij Zijn Engelen van U bevelen zal en dat zij U op de handen zullen nemen opdat Gij niet te eniger tijd Uw voet aan een steen stoot. Jezus zei tot hem: Er staat geschreven: gij zult den Heere uw God niet verzoeken.*

Uit deze passage kunnen we leren:

1^e Dat de duivel (en alle boze geesten) het aandurven om Jezus als het ware onder dwang mee nemen vanuit de woestijn van Juda naar Jeruzalem. De duivel neemt Jezus bij wijze van spreken aan Zijn arm mee. Hij had of kreeg een bepaalde macht omtrent het lichaamsgedrag van Jezus. Dat is heel bijzonder. De duivel spoorde Jezus aan tot zelfmoord. Hij wist heel goed, dat God nooit een engel zou zenden op advies van de duivel en met misbruik van Gods wapenarsenaal.

Ten 2^e. De duivel sprak in de ziel, of in het verstand van Jezus een dierbare tekst uit Psalm 91. Deze Psalm is een profetie betreffende Jezus' verblijf op aarde. Jezus begrijpt de gruwelijke list van de duivel en doorziet zijn bedrog. Hij antwoordt afdoende met een tekst uit Deuteronomium 6. Vanzelf geldt deze Psalm ook alle gelovigen van alle tijden.

Uit deze historische gebeurtenis kunnen we leren dat de duivel toegang had tot het lichaam en de ziel van Jezus, de volmaakte Zoon van God. Hoeveel te meer heeft hij toegang tot een diep gevallen mens? Wij zijn de duivel toegefallen en hij oefent een gestolen recht en gezag op ons uit. Daarom zei Jezus tot de ongelovige Joden: *Gij zijt uit den vader den duivel en wilt de begeerten uws vaders doen, die is een mensenmoordenaar van den beginne, want hij is in de waarheid niet staande gebleven.*

Het is een grote algemene genade en goedheid van God dat de duivel niet alles kan doen wat hij graag wil. Wel oefent hij een beperkte macht over ons in dit leven. Toch probeert de duivel door diverse middelen elke dag steeds dieper in ons verstand of gedachtewereld in te dringen om daardoor *onze wil* over te halen. De poort waardoor de duivel binnenkomt met zijn verzoeken is de *oorpoort* en de *oogpoort*. Het doel is onze wil voor bepaalde zaken in te winnen. Onze wil is slaafs aan de duivel, maar door de algemene genade blijft die toch zelfstandig om te kiezen, dwz. in bepaalde levensomstandigheden. Jesaja's kleine jongen at boter en honing, *totdat hij weet te verwerpen het kwade en te verkiezen het goede*, Jesaja 7: 16. Wij kunnen kiezen om straks de Bijbel te lezen bij het eten, of het niet te doen, enz. enz.

Er ligt dus in de toegang die de duivel uitprobeert ook een menselijke factor. Dat is onze wil om hem binnen te laten of te weigeren. Dit betreft juist ook bijzondere verzoeken, zoals zelfmoord. Want ten opzichte van onze gevallen natuur woont de duivel in zekere zin in het hart van ieder mens, vóór de wedergeboorte.

Om nog een voorbeeld te noemen van een bijzondere verzoeking, die vooraf kan gaan aan verzoeking tot zelfdoding. Iemand kan gekweld worden met krachtige inspraken en de gruwelijkste godslasteringen en allerlei perverse gedachten van God, Jezus, enzovoort. Niet zozeer influisteringen, maar die krachtige inspraken, stemmen en dwangmatige opdrachten die boze geesten aandringen uit te spreken of te doen.

Deze verzoeken kunnen totaal tegen iemands zin en wil zijn. Toch komen ze binnen met grote tegenzin van de persoon die ermee gekweld wordt. Er zijn mensen die uren of dagen lang geroepen hebben: *nee, nee, ik wil niet*, enz.

In deze soort overweldiging van de duivel ligt geen regelrechte schuld bij de mens. Hoewel we in acht moeten nemen dat de mens zich vrijwillig in de macht van de vorst der duisternis heeft overgegeven en zijn ziel een bronwel is van al de goddelooste gedachten die je kunt bedenken. Maar deze abnormale inspraken zijn zonden van de duivel. Hoezeer sommigen zich schuldig gevoelen, ja wanhopig worden, ze zijn niet schuldig aan de inspraken van de duivel. Brakel neemt ergens een voorbeeld van iemand die buiten staat en door de ramen schreeuwt en vloekt. De bewoner zelf is hierbij onschuldig. Jezus Zelf had ook geen schuld toen de duivel Hem aanrandde met zijn helse verzoeking.

Het is anders wanneer iemand de deur voor satan begint open te zetten. Dan stemt hij er geheel of gedeeltelijk mee in; en zo maakt hij zich inderdaad schuldig tegenover God. En hij wordt kwetsbaarder.

Oorzaken van zelfmoord

Wat de aanzet tot zelfmoord betreft, van nature wil een mens leven. Door rampen, bittere teleurstellingen, grote verliezen, schande over zichzelf en iemands gezin en door talloze andere oorzaken kan een mens de dood kiezen boven het leven.

Een ander en sterker argument die satan gebruikt is, wanneer iemand ernstig of dodelijk ziek wordt, lichaamszwakte, en dergelijke.

Een andere oorzaak tot poging van zelfmoord kan wanhoop zijn; door welke reden dan ook, óf lichamelijk, óf geestelijk.

En misschien is de meest voorkomende oorzaak door *psychische zwakte*. Dan ontbreekt de moed en de kracht om te leven. Zware depressies ontstaan door verminderde aanmaak van bepaalde cellen in de hersenen, volgens de medici. De duivel maakt van al de bovengenoemde oorzaken gebruik om sommigen te bewegen tot zelfmoord. Het is onmogelijk om de extreme en complexe oorzaken, vooral binnen het huwelijk op te sommen.

Ongodsdienstige mensen hebben geen remmen vanuit de Bijbel. Die met de Bijbel opgegroeid zijn, hebben een extra drangreden om de poort waardoor de duivel binnenkomt te sluiten. Of, zeker niet vrijwillig te openen. Ze weten uit de Schrift de vreselijk haat van de duivel tegen de mens, de ontzagwekkende toorn van de Almachtige God tegen de zonde en de verzware van de zonde die tegen beter weten in gebeurt.

In hoofdzaak kunnen wij deze grote les leren van Jezus die de duivel versloeg met dit ene woord: ***er staat geschreven!*** Als iemand zwaar verzocht wordt en ook in uitwendige zin zijn hoop stelt op God en de Heilige Schrift heeft hij een belangrijke stap gedaan tot verlossing van de verzoeking. Heel belangrijk is ook om zijn verzoeken aan vertrouwde personen mee te delen. Oude schrijvers merken op, dat een gezamenlijk gebed de kracht van de verzoeking kan verbreken. Wat wij niet zo op moeten vatten alsof de duivel direct en voorgoed op de vlucht slaat. Toen Jezus tot hem had gezegd: *er staat geschreven*, week hij van Hem voor een tijd.

Een verschrikkelijke poort als ingang voor de satan is ***Internet*** met zijn gruwelijke site's en films waar zelfmoord wordt aangeprezen en tevens de middelen om het doeltreffend uit te voeren. Dit heeft ongetwijfeld gevolg ook onder de Reformatorische mensen. Ook het slechte voorbeeld onder (jonge) mensen uit eigen kring die zelfmoord plegen werkt funest en aanstekelijk. Dikwijls wordt het ene geval gevolgd door een ander. En na verloop van meer of minder jaren, komen dezelfde verschijnselen weer opnieuw voor.

Met grote ernst en klem wil ik adviseren aan mensen die met verkeerde plannen lopen absoluut die duivelse site's te vermijden. Open die poorten niet, want de duivel pakt je! Zolang de duivel onze wil niet heeft overwonnen, zijn we door de goedheid van God nog buiten gevaar voor zulke onnatuurlijke daden. Heeft hij onze wil eenmaal in bezit dan is hij net zo lang bezig totdat de mens/patiënt een medium wordt van boze geesten. En deze hebben maar één doel: de eeuwige ondergang.

Die nog een kruimeltje liefde heeft tot zijn eigen behoud, tot zijn familie en gemeente waar hij bij behoort, laten die beslist hulp zoeken bij kerkenraad en / of medische hulp. Werkelijk er staan nog mensen gereed die dikwijls goede hulp kunnen bieden of aanwijzen. Hoewel het voor hen ook een heel zware zaak is!

Een depressieve collega zei op een dag, na werktijd: *ik ga om een pil; het is nu genoeg*. Er werd gezegd: 'o, wacht toch nog eens even; ik weet een goede therapeut die kan je wellicht helpen'. En hij belde voor hem die therapeut met een verzoek van hoge urgentie. De collega gaf zich ten slotte gewonnen. Na enkele maanden begon de verbetering voor ieder zichtbaar te worden.

Vraag om deskundige hulp en zoek goede boeken die raad verschaffen in deze verzoeken.

Gods geopenbaarde wil en wet de regel van ons leven

Het is van groot belang om het werk van de *duivel*, van de *mens* en van *God* goed te onderscheiden.

Het doet vreemd aan als men leest, *dat de Heere van ons weggenomen heeft*, enzovoort, terwijl men zelf zijn leven heeft beëindigd. 'k Schrijf dit met diep medeleven als ik aan verslagen nabestaanden denk. We kunnen dezen niet genoeg met meeleven bijstaan, als onze woorden ver tekort schieten.

Iemand uit de Reformatorische kring die zelfmoord pleegt, leeft dikwijls in wanhoop of onverschilligheid. De duivel probeert deze verkeerde geest langzaam ook te infiltreren in de huisgenoten of vrienden. Dat leidt soms tot verzachting van het kwaad door nabestaanden. Maar deze houding lost niets op. Mensen raken in de grootste verwarring - goed te begrijpen - en komen zo in conflict en opstand tegen God. Ook daar moeten we tegen waken.

Het lijkt alsof men hogerop ziet tot de Heere, als men zegt *Hij heeft van ons weggenomen*, maar deze conclusie wordt verkeerd toegepast. Op deze manier zou de Heere een Auteur worden van zo'n groot kwaad.

Wij moeten goed bedenken dat Gods verborgen besluit een *heilige* verborgenheid is. Daar mogen we absoluut niet mee werken. Wij mogen in het hemels kabinet van de Goddelijke verborgen besluiten niet indringen of daarin roeren en zo God tot verantwoording roepen. Conclusies in dit opzicht vanuit de *verborgen* Goddelijke besluiten is in feite diefstal uit des Konings paleis. Mozes zegt niet voor niets, *de verborgen dingen zijn voor de Heere onze God, maar de geopenbaarde zijn voor ons en onze kinderen om die te doen*. In deze eenvoudige spreuk ligt hemelse wijsheid.

Het lijkt alsof er de laatste tijd - zeg maar 50 jaar - een trend opgang gekomen is om alles terug te brengen tot Gods besluit. Duivelse dingen, natuurrampen door menselijke ingrijpen ontstaan, oorlogen en revolutie waarin de duivel door vormen van godsdienst een grote hand heeft, wordt allemaal herleidt tot: *het moest zo wezen. Het is nu eenmaal zo besloten*, enz. Jezus leert ons wat anders bidden: *Leidt ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den Boze*. Het is waar, er staat in Amos 3: *Is er een kwaad in de stad wat de Heere niet doet?* Maar dit slaat nadrukkelijk op de straffen die Gods zendt vanwege Israëls verbondsbreuk, zie hfd. 4

Men kan door misbruik van Gods verborgen wil, alle zonden ook hiernaar herleiden en zo wordt in feite God als de grote Werker van het kwaad beschouwd. Men bedoelt het zo niet, maar het on-Schriftuurlijk taalgebruik werkt het in de hand. Het klinkt wel heel orthodox, maar het is niet Bijbels uitgedrukt. *Het smartte de Allerheiligste Majesteit aan Zijn hart dat Hij de mens gemaakt had*. Dit staat beschreven nadat de Heere constateerde, *dat het beginsel van de mens, van zijn jeugd aan alleen ten allen dage boos is*. Is iemand in staat die Goddelijke smart - ongenoegen, toorn over de zonde – uit te drukken? De Man van smarten moest deze Goddelijke smart dragen in Gethsémané, zodat Hij uitriep: *Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe*. Hier ligt de kern van de verzoening voor moordenaars.

De duivel de hoofdschuldige

De 1e hoofdschuldige is de *duivel*, of liever gezegd zijn *boze geesten*. Wij beseffen absoluut niet de vreselijke macht van de boze geesten die na de laatste 100 jaar in een veel grotere mate dan tevoren losgebroken zijn op deze gebroken en zondige wereld. Een Openbaring 16 wordt vanaf het 12e vers het tijdperk van de 6e en 7e fiool beschreven. De engel goot zijn fiool uit op de Eufraat opdat bereid zou worden de weg der koningen van de opgang der zon. *En ik zag uit de mond van de draak en uit de mond van het beest en uit de mond van de valse profeet drie onreine geesten gaan de vorsen gelijk. Want het zijn geesten der duivelen en ze doen tekenen, welke uitgaan tot de koningen der aarde en der gehele wereld om die te vergaderen tot den krijg van de grote dag des Almachtigen Gods*. Volgens de beste oude verklaarders van de Openbaring wordt hier het tijdperk beschreven vanaf de 1e terugkeer van de Joden naar hun land.

(Dit tijdperk begon volgens sommigen ongeveer 1870, en volgens anderen met de Eerste Wereldoorlog 1914.) In Openbaring 19 wordt de uitslag beschreven van dit tijdperk en de heerlijke verlossing van Christus' kerk op aarde. Deze dierbare beloften zijn een krachtig schild des geloofs tegen de vreselijke satanische machten die zich steeds goddelozer openbaren. Het is een vaste grondslag voor de zekerheid des geloofs dat Christus zal zegevieren met Zijn geroepen heiligen op aarde. Wat een grote troost tegen de buitengewone aanvechtingen van de duivel bij degenen die Sion op hun hart dragen! En voor hen die regelmatig het mikpunt zijn van boze geesten die infiltreren in politiek, maatschappij in de burgerstaat en in de kerken.

Deze boze geesten staan nergens voor. De duivel randde Jezus Zelf aan. Omdat de mensen door de verzoeken in hun verwarde gedachtewereld niet recht onderscheiden wat van zichzelf en wat van boze geesten is, voelen ze zich soms buitengewoon schuldig. Nee, voor de zonden van de duivels moeten wij nooit schuldenaar worden. Zijn giftige pijlen zijn allen zijn eigen schuld waarover hij zijn definitief oordeel zal ontvangen. De duivel is met een eeuwige keten van wanhoop reeds veroordeeld en vreest voor zijn eeuwig eindgericht. Dit zal meer dan aller-vreselijks zijn. Dat kunnen we in de verste verte niet beseffen.

Dus wij moeten ons nooit schuldig voelen van zonden van de duivel, ook niet daaronder buigen, want dat is Gods wil nooit en te nimmer. Hij is de schuld. We moeten hem nooit sparen! Wij moeten hem altijd zoveel wij kunnen tegenstaan. Hoe zwaar, hoe moeilijk, ja soms hoe onmogelijk het ook is.

De 2e schuldige is de *mens* zelf; alleen als hij zijn toestemming en medewerking geeft aan boze geesten. Daarover behoort men zich diep voor de Heere te vernederen, om vergeving te vragen en te smeken om verlossing. Laat u nooit wijs maken dat dit onmogelijk is. Uit het Evangelie weten wij dat een man met een legio duivels bezeten was. En nu verheerlijkt hij in de hemelse heerlijkheid zijn Verlosser. Vergeving is mogelijk, want Jezus heeft satans verzoeken als Borg moeten ondergaan. Hij is in alles verzocht doch zonder zonde om degenen die verzocht worden te hulp te komen.

Waarom laat Gods deze verzoeken toe en voorkomt de uitwerking niet?

Niemand als hij verzocht wordt, zegge: ik word van God verzocht; want God kan niet verzocht worden met het kwade, en Hijzelf verzoekt niemand. Maar een iegelijk wordt verzocht als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlost wordt. Jak. 1: 13, 14. Het belijft God een zonde of een verzoeking niet langer te beteugelen maar toe te laten. Hiervoor heeft Hij onkreukbaar rechtvaardige en wijze reden. God is niet de Auteur van deze verzoeking, zeker niet de Werkmeester van iemand die zich in de dood stort. Hoevelen die een einde aan hun leven hebben gemaakt, zijn herhaalde keren gewaarschuwd door de Heere vanuit de Bijbel en andere goede literatuur; en dikwijls door familie of vrienden?

Waarom de Heere de duivel toelaat in zulke gevallen vindt zijn oorsprong in Zijn straffende rechtvaardigheid die de mens beledigd heeft. Het is opmerkelijk dat deze aangevochtenen dikwijls niet willen horen of erkennen de oneindig grote Barmhartigheid van de Heere. Dat sluit de Genadepoort af.

Iemand kan in bepaalde zaken persoonlijk licht krijgen vanuit de Schrift, maar deze persoonlijke ervaringen zijn geen maatstaf voor een ander. Wij kunnen alleen maar rust en berusting vinden wanneer we ons vernederen onder de krachtige hand Gods. En die krachtige hand is in deze zaken *Zijn rechtvaardige toelating*. Dus niet *Zijn* uitwerking, want de duivel en de gevallen mens werkt zijn eigen ondergang uit. Daarom ligt er alleen berusting door God te rechtvaardigen in Zijn blinkende deugden van heiligheid, gerechtigheid en Majesteit.

De Godsregering gaat oneindig ver boven onze begrippen. Als we God en Zijn soevereine regering willen begrijpen dan plaatsen we ons naast, of boven de almachtige God. En dat was de eerste zonde van Adam. In alle eeuwigheid zal God niet begrepen worden, noch in Zijn oordeel, noch in Zijn Liefdegift, Zijn eigen Zoon.

Nooit geeft de Heere een antwoord om onze natuurlijke *vijandschap* te bevredigen en te voldoen. Want ons vlees onderwerpt zich aan Gods wil en wet niet; en dat kan ook niet; en zal ook nooit gebeuren. Goed te begrijpen, natuurlijke menselijke haat wordt door God nooit bevredigd. Nooit zal Hij antwoord geven om onze opstandige *waaroms* te voldoen. De Heere is aan een opstandige rebel beslist geen verantwoording schuldig. Daarom zegt de Heere: *mag Ik niet met het Mijne doen wat Ik wil?* En wie kan zeggen: *wat doet Gij?* Hij doet met de inwoners van hemel en aarde naar Zijn welbehagen. En wij zijn leem in Zijn heilige handen. En als het leem opstandig blijft, mag men toezien dat men niet aan de totale verharding overgegeven wordt.

Maar, dit is het grote wonder en voorrecht dat God wel met *vijanden* wil te doen hebben en dat hij vijanden met Zichzelf wil verzoenen. En dat Hij vijanden wil onderwijzen, *dat hun vlees vijandschap is tegen God, maar dat de wedergeboren geest die zij deelachtig zijn, met God één en eenswillend is.* De Heere wil een vijand onderwijzen om met Hem vrede te maken. Daarom ligt er alleen rust in de eenswillendheid met de Heere en onderwerping aan Zijn Godsregering. En dat opent de poort voor meer en helderder onderwijs van de Heere. Dan gaat ons hart open en worden wij vatbaar voor hemels licht.

Is er vergeving mogelijk voor een poging tot zelfmoord?

Ja, Jezus werd verzocht om zelfmoord te plegen door van het tempelplateau te springen. Als Borg heeft Hij door Zijn volstandig vertrouwen op Zijn Vader en Zijn sterke tegenkanting tegen de duivel een wijde Poort geopend voor verzoening van die zonde. Hoeveel mensen hebben in hun overtuigingsweg pogingen tot zelfmoord gedaan! Teveel om op te noemen. Sommigen zijn wonder boven wonder meerdere keren verlost.

Zijn er mensen die in de overtuigingsweg, of *nadat ze bekeerd werden* zelfmoord deden maar niet tijdig konden gered worden; of dat ze aan hun verwondingen stierven?

Ten eerste; de meeste theologen zeggen absoluut of schoorvoetend: *nee*. Een aanzienlijk aantal laten wel ruimte over voor krankzinnigen en ontoerekeningsvatbaar.

Ten tweede; er zijn theologen die hier voorzichtig positief op geantwoord hebben, maar niet de minste voet geven aan zelfmoord. Dit geldt alleen hen die hun geloof beleden hebben, naar de Schrift geleefd hebben, maar door helse wanhoop gefolterd werden. Deze aandrijvingen van de satan konden ze niet langer weerstaan. Ds. Van Kooten haalt M. Luther en W. Perkins aan. *Ons leven van God*, door Ds. R. Van Kooten; Den Hertog BV, Houten 2004.

J. Calvijn is heel voorzichtig in zijn oordeel over anderen. Hij zei zelfs, *dat we niet mogen oordelen over de geestelijke staat van Saul, evenmin over die van de vrouw van Lot.*

G. Voetius in zijn verklaring over het 8^e gebod, *laat ruimte over voor berouw na de daad*, al is het zeldzaam, omdat de dood er meestal vlug op volgt.

John Wall schrijft: "Ja, de laatste daad (zelfmoord) is zonde en onze hoop op de zaligheid wordt door zulk een vreselijke en schrikkelijke daad uitermate verzwakt; nochtans zo geloof ik, dat het een te scherp en te streng oordeel is, te besluiten dat die zekerlijk verdoemd zijn. Want wat tijd hebben zulke mensen tot een dadelijke bekering, wanneer zij zouden sterven in de daad zelf van hun zonde? Enz." (*Niemand dan Christus; hfd. 26*)

Ds. G. van Reenen in zijn Catechismusverklaring over het 6^e gebod schrijft: "Of Gods kinderen daartoe in staat zijn? De Heilige Schrift noemt ons alleen de namen van onbekeerden: koning Saul, Achitofel, en Judas. En mocht het ongeloof en satan Gods kind zover krijgen, dat het de

hand aan eigen leven slaat, dan zal het zeker, voor het uitblazen der laatste adem, door Gods Geest tot bekering gebracht worden en ondervinden, dat het bloed van Jezus Christus Gods Zoon ook van deze zonde reinigt."

Leerzaam is de verklaring van *Justus Vermeer* over het 8^e gebod.

"Iemand, die op deze wijze omkomt, is dus zeker verloren?"

Hierop antwoorden wij:

- Dat de Bijbel hierover zwijgt. Al is het waar dat Gods goedertierenheid geweldig is over degenen, die Hem vrezen, evenwel is het een zonde, naar de mens gesproken, waarop de bekering niet kan volgen, wanneer althans de dood er onmiddellijk op volgt. Ook is het zulk een grote trotsheid en verheffing boven de Heere.

- Verder zeggen wij nog: Het zou kunnen zijn dat iemand de Heere teder heeft gevreesd, maar dat hij door de onnaspeurlijk wijze wegen Gods in zulke schrikkelijke aanvechtingen van satan valt en zo tot deze afschuwelijke daad komt, nadat hij de Heere menigmaal uit een gevoel van eigen machteloosheid en van satans macht heeft gebeden. Zulk één zou in Gods ogen genade kunnen vinden door te schuilen in Hem, Die dood is geweest en weder levend is geworden, en dus waarachtig berouw kunnen hebben eer zijn ziel het lichaam verlaat. Afgezien nog daarvan dat een christen menigmaal vergeving zoekt voor een zonde, waarin hij mogelijk zou kunnen vallen, en hij deze ook verkrijgt ten aanzien van de verdoemende kracht derzelve.

- Maar of iemand, die onmiddellijk sterft, vergeving zou kunnen ontvangen, dat willen wij aan de Heere overlaten. Want men mag niet licht over iemand ten kwade oordelen, maar ook niet licht ten goede. En dit te meer omdat - voor zover ik weet - de Bijbel hier eensdeels over zwijgt, maar de Bijbel wel spreekt van zulken, welke God ervoor heeft bewaard, zoals de stokbewaarder, (Hand. 16:28) enz. En anderzijds is het de grootste gruweldaad tegen het zesde gebod, ja tegen de gehele tweede tafel der wet. Daarom mogen wij niet de minste voet voor deze gruweldaad geven."

De Bijbel zegt niet uitdrukkelijk, *dat een kind van God in alle gevallen bewaard wordt voor zelfmoord (zelfdoding) of een poging daartoe, die de dood ten gevolge kan hebben*. Het betreft dus *actieve* zelfdoding of -moord. Hoe dit verder ook zij en de argumenten voor of tegen, kan bij de schrijvers over dit onderwerp onderzocht worden.

Bovendien is er *passieve of indirecte* zelfdoding. Bijvoorbeeld door kampioenschappen in de sportwereld, kettingrokers, alcoholisten, enz. Door het niet willen gebruiken van medicijnen en zichzelf tekort te doen. Of, dat iemand overlijdt van smart door grote verliezen omdat hij of zij niet onder de slaande hand van God kan bukken.

Wellicht is de Godzalige koning Josia een voorbeeld van regelrechte ongehoorzaamheid aan zijn God die tot zijn dood leidde. Farao Necho trok tegen Josia op om tegen hem te strijden. Er staat, dat koning Josia *door de mond des Heeren werd gewaarschuwd*, maar hij zette zijn zin door. Het kostte zijn leven! 2 Kron. 35:22.

Die de kerkhistorie leest en in eigen leven zeer ernstige gevallen heeft meegemaakt, spreekt meestal geen oordeel uit over bepaalde gevallen van zelfdoding. Zij beoordelen de zaak zodanig, *dat ze de hele zaak in de hand des Heeren mogen overgeven*. God is Rechter, Die beslist. Dat wil de Heere, dat we Hem soevereine eer geven.

Maar de praktijk leert dat wij de oneindig grote, aanbiddelijke God van hemel en aarde dikwijls minimaliseren. Het is een mens eigen de buitengewone grootheid van de genade Gods in Jezus

Christus te kleineren. Maar het is hem ook eigen de oneindige en onuitsprekelijke Rechtvaardigheid Gods te kleineren; en daarmee gaat samen om de zonde te kleineren. Eén kleine zonde kan vreselijke gevolgen hebben voor een heel geslacht, ja voor een volk.

Als we al de ellende in de wereld vluchtig overzien, moeten we dan niet zeggen: *wat een vreselijke, onuitsprekelijk goddeloze zaak moet de zonde zijn?*

Als we in onze gedachten naar Golgotha gaan en we zien dat de Vader Zijn eeuwige toorn en volle gramschap uitstort op Zijn eigen beminde Zoon, eer dat Hij die ongestraft liet, dan kunnen we twee conclusies trekken:

- Oneindig, onbegrijpelijk en onbeschrijfelijk is de haat van God tegen de zonde en *vandaar* tegen een zondaar. Hier zien we dat de zonde een Godsmoord is; want de Vader is in Zijn Zoon. Zou de heilige God de zonde niet straffen, zou Hij onrechtvaardig handelen, dan degenerereert God Zich en wordt een boze geest. Met grote schroom schrijf ik het, om aan te tonen dat een mens niet beseft wat hij doet. De Joden noemden Jezus Beëlzebul, de overste van de duivels. De discipelen meenden in de nacht dat Hij een spook was. Ik kan geen woorden vinden om Jezus' liefde in Zijn onuitsprekelijke vernedering te schetsen.
- En oneindig, onbegrijpelijk en onbeschrijfelijk is de liefde van de Vader tot Zijn uitverkorenen om aan hen Zijn Zoon te geven en hun gehele gruwelijke schuld op Hem te leggen. Ook alle pogingen tot zelfmoord. De Vader gaf Zijn Zoon over aan moordenaars. Christus moest de mensenmoord van Adam, als Verbondshoofd van alle mensen, dragen en verzoenen! Als dat niet groot is ...! *Hij heeft voor overtreders gebeden.*

Lessen uit het leven van Job

Laten we over dit onderwerp van zelfmoord nog een vluchtige blik werpen op het leven van Job waarin leringen voorkomen van Satans invloed en Gods grote genade. Daarin wordt een beknopt overzicht gegeven van de goede en kwade geestenwereld. Van de diepe beproevingen van Job en de gezegende uitkomst. Let wel, al wat geschreven is, geldt niet voor ons als een regel om ook zo te handelen. We zien erin dat we geen verkeerde conclusies mogen trekken uit de verborgen wil van God. We moeten onze kortzichtige conclusies juist afleren.

Wij weten dat de duivel de Allerhoogste ophitste tegen Zijn knecht Job. De Heere gaf gehoor aan de satan - let op de diepte van deze zin: de duivel wordt 'verhoord' en Job niet - en Hij gaf toestemming aan de satan om alles van Job te vernielen. De duivel, of een van de helse geesten, voer in de Sabeërs, daarna in de bliksem, daarna in de Chaldeeën en ten slotte in de wind. Het huis stortte in met al de kinderen van Job. En we mogen wel aannemen met zijn schoonkinderen en kleinkinderen. Ook de knechten werden slachtoffer op een enkel na.

Job boog onder die ontzaglijke beproeving en zei: *De Heere heeft gegeven en de Heere heeft genomen en de Naam des Heeren zij geloofd!*

Daarna hitste de duivel de Heere opnieuw op tegen Job. Oneindig brutaal. God gaf toestemming om zijn lichaam van top tot teen te beschadigen, ziek te maken en te kwellen.

Toen voor de duivel in de vrouw van Job. Deze vrouw was totaal van streek. Haar moederhart was volkomen gebroken: mogelijk 20 (schoon)kinderen verloren, enz. In haar grote verdrukking zei ze tegen Job: *zegen God en sterf*. Met andere woorden: maak er een einde aan. Uit haar woorden blijkt totale wanhoop. Hoe kan het anders? Wat had deze vrouw meegemaakt? Toch is het wel heel opmerkelijk dat deze vrouw zelf geen einde aan haar leven maakte. Duidelijk is, dat zij door de Heere bewaard werd. En wellicht mogen we hopen dat het een vrouw met genade was; en zo niet, dat ze later genade heeft gekregen toen de Heere Job later buitengewoon

zegenende in zijn gezin. Hoe dit zij, de taal die deze vrouw deed, komt ook onder Gods volk voor in toestanden van Godsverlating en helse kwelling.

Vervolgens voer de duivel in de 3 vrienden van Job, - Godvrezende mannen - (niet in Elihu) waardoor zij de bedoeling des Heeren totaal niet verstonden en Job op alle mogelijke manieren bestrafden en hem verdacht maakten als een grote huichelaar. Dit is een van de zwaarste beproevingen in het leven van een kind van God.

En ten slotte voor de duivel in Job. Want als je in hoofdstuk 3 leest dat hij zijn geboortedag vervloekte, houdt dat in zekere zin ook zijn eeuwige verkiezing in. Daar moet u eens even goed over nadenken. En als het dan zover moest komen dat hij toch geboren moest worden, zegt hij: *waarom werd ik geen misdracht?* Hij verlangde naar de dood, meer dan naar de grootste schatten: *Och, dat Gij mij in het graf verstak! De kluiten van het graf zijn mij zoet, enz.*

Lees in de volgende hoofdstukken hoe Job de Heere telkens beschuldigt van onrecht, omdat Job niet tegen Hem gezondigd had in die mate als hij nu gestraft werd. Gods straf was onredelijk. Hier zie je wat een mens is na ontvangen genade. Gelukkig, gelukkig heeft de Heere het allemaal laten beschrijven. Tot ondersteuning van hen die enigszins uit dezelfde beker moeten drinken.

'k Sla nu veel leerzaams over. De Heere maakte een einde aan de disputen. Hij daagde Job voor Zijn rechterstoel. Zalig voorrecht als je Rechter je Vader is in de Messias! Job rechtvaardigde zijn God, erkent zijn dwaasheid en belijdt zijn schuld.

En in het slot komt ook weer een groot raadsel voor: de vrienden moesten aan Job vragen of hij tot de Heere wilde bidden om vergeving, 'opdat Ik aan ulieden niet doen zal naar uw dwaasheid; want gijlieden hebt niet recht van Mij gesproken gelijk Mijn knecht Job'. Wat, heeft Job zo recht gesproken van zijn God?

Kunt u het nog volgen, die mysterie van zonde en genade, van rechtvaardigheid en barmhartigheid, van verzoeking en uitkomst, van menselijke vernedering en Goddelijke eer en glorie, die de prijs behaalt? Kunt u de wisselwerking tussen Goddelijke, duivelse en menselijke machten doorgronden? Nee? *Indien gij dwaas gehandeld hebt met u te verheffen, ... de hand op de mond!* God is groot en wij begrijpen het niet. *O, geef God toch de eer en buigt u voor Hem neer; diep in 't stof; en verheft met lof, het heilig Opperwezen, wilt Hem eeuwig vrezen!*

Middelburg september 2014.

W.W.